

feminarierne i Gjennemsnit have. (Det er vaanskelig at vide noget bestemt om Seminarierne, fordi vi ikke modtage aarlige Beretninger fra dem, uagtet vi give saa bethdelige Summer til dem.) Seminariet paa Nørrebro har i Begyndelsen af forrige Aar skaffet sig sin egen Grund og Bygning til en Værdi af omtrent 20,000 Rb., og det vil til næste Aar blive ubbidet omtrent til det Dobbelte. Saaledes er det gaaet frem, uagtet Regjeringen ikke paa nogen Maade har støttet det. I de første Aar maatte dets Elever tage Examen i Aalborg, Aarhuus eller hvor nu den private Skolelærerexamen blev afholdt. Først i Februar 1863 blev det indrømmet, at Examen kunde afholdes paa selve Stedet, men det var endda ikke som ved de andre Seminarier ved dets egne Lærere, men ved en særegen Com-mission, hvorved Fordringerne naturligviis bleve strengere, og denne Villighed maatte betales ikke alene med de 5 Rb., som enhver Privatist i Almindelighed maa erlægge til Examen, men desuden med 300 Rb. om Aaret. Naar Seminariet ikke desto mindre har kunnet gaae frem, saa er dette et stærkt Vidnesbyrd mod Statsseminarierne, og det synes utvivlsomt, at var man kommet det imøde med endeel af de Begunstigelser, der er viist Statsseminarierne, vilde det have kunnet ubvilke sig i en endnu langt høiere Grad. Et andet stærkt Vidnesbyrd mod Statsseminarierne er den Omstændighed, at da man for 6 a 7 Aar siden søgte at omdanne dem til at være en Slags Bøndehøiskoler ved Siden af, at de tillige vedblev at være Seminarier, havde Befolkningen saa ringe Tillid til dem, at den ikke vilde benytte de billigere Betingelser, under hvilke dens Sønner her kunde faae en fuldkommen Oplysning, men foretrak at sende dem til de private Skoler af denne Art og vilde kun benytte dem, naar deres Sønner derigennem kunde styde Gjenvei til Skolelærerembederne. Det er altsaa vistnok nødvendigt, at vi ogsaa nu paatænke en grundig Omordning af dette hele Seminarievæsen, hvorved disse 50,000 Rb., om ikke ligesvem kunne spares, saa dog kunne gives en langt hensigtsmæssigere og langt mere frugbringende Anvendelse. Men det er ikke blot saadanne store Instituter, hvorved vi allerede

nu maatte forberede den større almindelige finantsielle Reform; det Samme gjælder om en stor Deel mindre Poster paa Budgettet, med Hensyn til hvilke vi vilde lægge os selv Hindringer iveien, dersom vi ikke allerede strax tog fat paa dem, og som saadanne skal jeg nævne nogle, som ikke før, saavidt jeg har hørt, have været omtalte. Der er da f. Ex. Broen over Guldborgsund. Hvis vi i Aar bevilge de 80,000 Rb. dertil, som er begjært, vilde vi naturligviis være nøbte til ad Aare at bevilge de resterende 60,000 Rb. eller maaskee endnu mere. Der er jo fremdeles en heel Deel Landsbyhøiskoler paa Forslaget; hvis vi iaar begynde en Restauration af dem maaskee med at rive en Deel af dem ned, saa ere vi nøbte til næste Aar at gjenopføre dem, hvorledes end Forholdene stille sig. Giv vi iaar Folk Understøttelse til at reise udenlands, maae vi ogsaa ad Aare give dem Penge til at komme hjem, og saa fremdeles. Jeg skal ikke gaae ind paa flere Enkeltheder (de ville jo komme til at foreligge ved anden Behandling); men jeg skal blot udtage det Duffe, at man ved de enkelte Poster vil nøie overveie, om der ikke kan spares, og det netop nu.

Jeg hørte vel, at den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) meente, at vi skulde lade dette Forslag passere uden væsentlige Forandringer, i den Overbeviisning, at vi inden $\frac{1}{2}$ Aar vilde komme til igjen at forhandle hele vor finantsielle Stilling med Finantsministeren; men jeg hørte ikke, hvorpaa han støttede denne sin Overbeviisning. Kunde vi gaae ud derfra, behøvede vi jo slet ikke at forhandle dette Lovforslag eller i alt Fald kun at bevilge det for et Par Maanedes. Have vi først bevilget Midlerne, maae vi ogsaa vente, at de vilde blive brugte. Sukke vi først op for Pengelassen indtil For-aaret 1866, give vi det ud af vor Magt at sætte Læring efter Næring, og det er vi dog nok Alle enige om, at vi maa stræbe efter. Og det er netop nu, da Ulykkens Storhed bliver saa almindelig følt, at vi skulde begynde at spare, thi nu tør vi vente, at Alle vilde see, at det er nødvendigt at gjøre Opofferelser endog om det skulde gaae ud over dem selv. Det er altid vaanseligt, naar man